

УДК 658.152:005.6

Нечаєва І.А.¹, Маруфенко В.В.²,

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-512 НУ «Запорізька політехніка»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА

Основні фонди є фундаментальною основою, на якій ґрунтується успіх будь-якого суб'єкта господарювання. Вони не тільки забезпечують виробничий процес, але й визначають його потенціал для розвитку та забезпечення конкурентоспроможності на ринку. «Основні фонди – це частина засобів виробництва, що зберігають свою натуральну форму, беруть участь у багатьох виробничих циклах і свою вартість переносять на вартість готової продукції частинами в міру спрацювання.» [1, с. 152]

Ефективність використання основних фондів має важливе значення для розвитку підприємства: зростає економічний потенціал та виробничі потужності, підвищується технологічний рівень виробництва, зростає продуктивність праці, покращується якість продукції та інші показники. Ефективність використання основних фондів показує, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси для досягнення цілей та максимізації прибутку. Ефективність це - досягнення максимального прибутку при мінімумі витрат.

Ефективність використання основних фондів підприємства за певний період часу визначають через показники, які поділяють на: узагальнюючі та індивідуальні. До узагальнюючих показників відносяться фондовіддача, фондомісткість та рентабельність. Індивідуальні показники включають в себе: коефіцієнт інтенсивного завантаження, коефіцієнт екстенсивного завантаження та коефіцієнт інтегрального використання обладнання.

«Показник фондовіддачі відображає ту кількість продукції, яка виробляється однією гривнею вартості основних виробничих фондів, він показує загальну віддачу від використання кожної гривні, витраченої на основні виробничі фонди.» [2, с.164]

Оберненим до фондовіддачі показником є фондомісткість. «Цей показник дає можливість визначити вартість основних фондів на одну гривню виробленої продукції і характеризує забезпеченість підприємства основними

фондами. За нормальних умов фондівдача повинна мати тенденцію до збільшення, а фондомісткість – до зменшення.» [2, с.164]

Ще один показник ефективності використання основних фондів - рентабельність. Він показує наскільки ефективно підприємство використовує свої основні фонди для генерації прибутку.

Ефективне використання основних фондів є важливим аспектом успішної діяльності підприємства. Для досягнення високих результатів компанії необхідно:

1. Слідкувати за станом основних фондів. Фізичний і моральний знос впливає на зниження рівня конкурентоспроможності підприємства. Недостатнє технічне оснащення або його несправність може призвести до зниження продуктивності та погіршення якості виробництва.

2. Впровадження новітніх технологій може підвищити ефективність використання основних засобів та покращити якість виробництва.

3. Збільшення виготовлення продукції. Ефективність використання основних засобів може підвищуватись за рахунок збільшення обсягів виробництва та покращення організації виробництва.

4. Збільшення продуктивності праці шляхом використання системи мотивації і стимулювання персоналу, підвищувати кваліфікацію працівників.

5. Для підвищення ефективності використання основних фондів можна зменшити кількість недіючого устаткування, виведення з експлуатації зайвого устаткування.

Отже, основні фонди - це частина виробничих фондів, які беруть участь у виробничому процесі протягом тривалого часу, зберігаючи свою натуральну форму і характер. Зношуючись, вони також частково переносять свою вартість на вартість готової продукції. Для оцінки ефективного використання основних фондів застосовують інструментарій показників стану, руху, оснащення та ефективності використання. Ефективне використання основних виробничих фондів на підприємствах є важливим аспектом у виробництві, що пов'язано з отриманням максимального прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лисак О. І., Андрєєва Л. О., Болтянська Л.О. Економіка підприємства : навч. посіб. Мелітополь : Люкс, 2020. 272 с.

2. Александрова, В., Чайка, Т., & Коротких, Н. Економіка підприємства: ефективне використання основних засобів. Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки), 2021. №3(2022). С. 27–31. DOI <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2021.3.27>

3. Mulyk T. ANALYSIS OF FIXED ASSETS OF THE ENTERPRISE: METHODOICAL AND PRACTICAL ASPECTS. Market Infrastructure. 2020. No. 46. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastructure46-19> (date of access: 06.04.2024).